

ผ่าทางตันน้ำตาลตลาดโลก ฤดูผลิตใหม่ไทยต้องดีมีประสิทธิภาพ

สัมภาษณ์

สถาการณ์ราคาน้ำตาลดิบในตลาดโลกขณะนี้ถือว่าอยู่ในจังหวะขาลง ราคาอ่อนตัวอยู่ในระดับเฉลี่ยที่ 17-18 เซ็นต์ต่อปอนด์ ไม่ได้ดีดตัวแรงเหมือนเดือนกุมภาพันธ์ปี 2554 ที่ทุบสถิติสูงสุดที่ 36.08 เซ็นต์ต่อปอนด์ วงการน้ำตาลตั้งข้อสังเกตว่าราคาน้ำตาลดิบจะไม่ตกลงต่ำกว่า 15 เซ็นต์ต่อปอนด์ เพราะไม่เช่นนั้นแล้วผู้ผลิตรายใหญ่อย่างบราซิลจะนำน้ำตาลไปผลิตเป็นเอทานอลมากขึ้นเพราะได้ราคาสูงกว่า

นอกจากราคาตลาดโลกที่หล่นลงฮวบฮาบแล้ว เงินบาทที่แข็งค่าต่อเนื่องก็ยิ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกน้ำตาล โดยเฉพาะปริมาณน้ำตาลที่ยังไม่ได้กำหนดราคาขายล่วงหน้า ยังไม่นับรวมถึงปัญหาภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอีก

ทั้งหมดนี้**นายสมศักดิ์ สุวดี** เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางออก และเขาเปิดใจผ่าน "ฐานเศรษฐกิจ" ว่า ผลกระทบเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่และภารกิจที่สำคัญ ซึ่งช่วง 4 เดือนที่เข้ามารับตำแหน่งเลขาธิการสอน. ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ทำหาย เพราะอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีปัญหามาตลอด ต้องเผชิญกับปัญหารอบตัว ทั้งภัยแล้ง ค่าเงิน ราคาตลาดโลก ทำให้โรงงานน้ำตาลและชาวไร้อ้อยต่างตื่นตัววิตกว่าจะเกิดภาวะขาดทุน

• สมศักดิ์ สุวดี

ได้ เวลาส่วนใหญ่จึงหมดไปกับการแก้ปัญหา เพราะจะต้องมานั่งคุยกัน เป็น การเปิดเวทีเจรจากันโดยเฉพาะเรื่องราคาอ้อยที่ชาวไรได้รับ

ปี.ย.เบิกจ่าย 160 บาทต่อตันอ้อย

ยกตัวอย่าง กรณีที่ราคาอ้อยเบื้องต้นปี 2555/2556 ของชาวไรราว 1,196 บาทต่อตันอ้อย แต่การคำนวณราคาต้นทุนของภาคราชการ หรือสอน. ที่เวลาคำนวณราคา

ต้นทุนอ้อยและน้ำตาลจะถูกลงประกอบจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกคู่อัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงปริมาณผลผลิตอ้อยที่ตัดไว้ที่ 94.4 ล้านตันอ้อยแล้วมาคำนวณปรากฏว่าได้ราคาอ้อยเบื้องต้นที่ 950 บาทต่อตันอ้อย ซึ่งชาวไร่ให้เหตุผลว่ายังเป็นราคาต่ำกว่าราคาที่ชาวไร่ลงทุนไปแล้ว

ปัญหาที่ผ่านมาจึงมีการเดินขบวนเรียกร้องให้เพิ่มค่าอ้อยอีก 250 บาทต่อตันอ้อย สุดท้ายมติกรมก็พิจารณาให้การช่วยเหลือโดยเพิ่มค่าอ้อยให้อีก 160 บาทต่อตันอ้อย ที่กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย (กท.) จะไปกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เท่ากับว่าค่าอ้อยเบื้องต้นจะอยู่ที่ 1,110 บาทต่อตัน ชาวไร่ก็น่าจะอยู่ได้ ทั้งหมดนี้ผ่านมติกรมไปแล้ว แต่ยังไม่เห็นผลใช้ คาดว่าภายในเดือนพฤษภาคมนี้เรื่องจะเข้าพิจารณาในบอร์ด ธ.ก.ส. และน่าจะเบิกจ่ายได้ราวเดือนมิถุนายนนี้ตามลำดับ

สำหรับปริมาณอ้อยที่มีเป็นจำนวนมากจนสูงกว่าตัวเลขที่คาดการณ์ไว้ นั่นล่าสุดฤดูกาลผลิตอ้อยปี 2555/2556 ก่อนช่วงชัดเจนแล้วว่า มีปริมาณอ้อยสูงถึง 99.8-100 ล้านตันอ้อย จากเดิมคาดการณ์ว่าประมาณ 94 ล้านตันอ้อย และพบว่าขณะนี้มีจำนวนไร่อ้อยเพิ่มขึ้นจาก 9 ล้านไร่เพิ่มเป็น 10 ล้านไร่ สาเหตุที่เพิ่มขึ้นเพราะเกิดแรงจูงใจด้านราคาอ้อยในช่วง 3 ปีที่แล้วที่ราคาในตลาดโลกดีตัวสูงขึ้นแรง และทุกครั้งที่ปัญหาหาราคาอ้อยตกต่ำก็ได้รับการช่วยเหลือมาตลอด ชาวไร่จึงมั่นใจว่าปลูกอ้อยจะดีกว่าพืชเกษตรอื่น เพราะเป็นพืชชนิดเดียวที่กฎหมายรองรับ บวกกับราคาน้ำตาลต้องอาศัยกลไกตลาดโลก คนจึงนิยมปลูกอ้อยมากขึ้น

รับปริมาณอ้อยมากแต่ราคาไม่ดี

ส่วนที่มองว่าปีนี้ปริมาณอ้อยมีมากขึ้นน่าจะได้ราคาดีนั้น ยอมรับว่าปริมาณอ้อยมากขึ้นก็จริง แต่ปีนี้คุณภาพอ้อยตกต่ำลงดูจากค่าความหวานไม่ถึง

“
ปีนี้ปริมาณอ้อย
มากขึ้นก็จริง
แต่คุณภาพอ้อย
ตกต่ำลง ดูจาก
ค่าความหวาน
ได้ไม่ถึง 12
ซีซีเอส”

12 ซีซีเอส ขณะที่ผลผลิตน้ำตาลตกต่ำกว่าปีที่แล้ว ที่ผลิตอ้อยได้ 97.9 ล้านตันอ้อยแต่ผลิตน้ำตาลได้ถึง 10.30 ล้านตันน้ำตาล ปีนี้ (2555/2556) มีปริมาณอ้อย 99.8-100 ล้านตันอ้อย แต่ผลิตน้ำตาลได้เพียง 10.01 ล้านตันน้ำตาลทั้งที่มี

ปริมาณอ้อยเพิ่มขึ้น จากปัญหาดังกล่าวนี้สอน จำเป็นต้องลงไปสำรวจข้อเท็จจริงว่าเกิดอะไรขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลแล้วมาหาทางออกร่วมกัน

เครื่องดีแต่แรง ดับควตก.เพิ่ม

สำหรับกรณีปีนี้น้ำตาลควตก. (สำหรับบริโภคในประเทศ) เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 23 ล้านกระสอบเพิ่มเป็น 24 ล้านกระสอบ และล่าสุดเพิ่มเป็น 25 ล้านกระสอบ เท่ากับเพิ่มขึ้น 2 แสนกระสอบ (กระสอบละ 100 กิโลกรัม) หรือ 2 ล้านตันนั้น มีสาเหตุที่การบริโภคในประเทศขยายตัวเกิดจากที่มีโรงงานผลิตเครื่องดื่ม เช่น น้ำอัดลม ยี่ห้อ “เอส” และ “บิ๊กโคล่า” รวมถึงการขยายตัวของเครื่องดื่มประเภทชาเขียว เช่น อิซิดัน โออิชิ และการขยายตัวของตลาดผลไม้กระป๋อง โดยคนนิยมบริโภคมากขึ้นเพราะอากาศร้อนมากในปีี้ และปริมาณการใช้น้ำตาลในประเทศน่าจะพอแล้วโดยปีนี้น่าจะคงที่อยู่ 2.5 ล้านตัน หรือ 25 ล้านกระสอบ

ล่าสุดกระทรวงอุตสาหกรรมได้ตั้งคณะทำงานพิจารณาผลการศึกษาโครงการศึกษาวิจัยแนวทางการปรับ

โครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทย จากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) เพื่อไปพิจารณาว่าจะใช้ผลการศึกษาส่วนไหนของทีดีอาร์ไอได้บ้าง ซึ่งขณะนี้มีส่วนที่น่าสนใจ เช่น เรื่องการลอยตัวราคาน้ำตาล โดยที่ยังคงระบบแบ่งปันผลประโยชน์ไว้ แต่ยังคงติดปัญหาที่กระทรวงพาณิชย์มองว่าน้ำตาลเป็นสินค้าควบคุม

รวมถึงการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนการคำนวณราคาอ้อยจากที่เป็นน้ำตาลทรายดิบอย่างเดียวก็ให้เป็นน้ำตาลทรายขาว 50% และน้ำตาลทรายดิบ 50% จากเดิมที่ไม่มีมีการนำทรายขาวไปคำนวณด้วย เพราะที่ผ่านมากอเวตาช.(โคเวตาส่งออก) จะให้บริษัทอ้อยและน้ำตาลทราย (อนท.) ขาย ดังนั้นถ้ามีการคำนวณราคาโดยมีน้ำตาลทรายขาวด้วย ก็จะดีต่อราคาอ้อยต่อตัน ทำให้ราคาต้นทุนอ้อยดีขึ้น เพราะราคาน้ำตาลทรายขาวในตลาดโลกจะสูงกว่าน้ำตาลทรายดิบ

นอกจากนี้ทีดีอาร์ไอยังกำหนดอีกว่าโรงงานน้ำตาลทุกแห่งจะต้องมีประสิทธิภาพในการผลิตได้ถึง 90% เป็นการกระตุ้นให้โรงงานที่มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำสามารถทำได้ดีขึ้น ยกตัวอย่างเช่น โรงงาน A มีขีดความสามารถ

ในการผลิตได้ 100% แต่ทำได้เพียง 70-80% เท่านั้น หากผลผลิตออกมาน้อยพอไปคำนวณราคาขาวไร้อ้อยจะได้เงินน้อย คาดว่าคณะทำงานชุดดังกล่าวจะเริ่มประชุมภายในเดือนพฤษภาคมนี้

ฤดูกาลใหม่ผลผลิตต้องดีขึ้น

อย่างไรก็ตามสำหรับฤดูกาลผลิตปี 2556/2557 ที่จะเริ่มเปิดหีบได้ราวเดือนตุลาคม หรือเดือนพฤศจิกายนของทุกปีจะรับมืออย่างไรถ้าบาทยังแข็งค่าต่อเนื่องนั้น ถ้ามองในแง่ผู้ประกอบการโรงงานน้ำตาลส่วนใหญ่จะทำราคาขายล่วงหน้าไปแล้ว และประกันความเสี่ยงค่าเงินไว้แล้ว ส่วนรายที่ยังไม่ได้กำหนดราคาขายล่วงหน้าอาจจะกระทบบ้าง และในแง่ของสอ. ก็ต้องการให้ราคาน้ำตาลสูงขึ้นเพื่อที่ชาวไร่จะได้ราคาอ้อยดี แต่ก็ทำได้ยากเพราะเราไม่สามารถไปควบคุมราคาตลาดโลกได้

นอกจากนี้ปี 2556/2557 สอ. จะต้องไปดูว่า 10 ล้านไร่ที่ปลูกอ้อยจะทำอย่างไรให้ได้ผลผลิตสูงสุดรวมถึงดูประสิทธิภาพของโรงงานผลิตน้ำตาลว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะรองรับการผลิตได้เต็มที่จากปริมาณอ้อยที่เพิ่มขึ้นมากในขณะนี้ โดยทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องทำให้ผลผลิตอ้อยและน้ำตาลดีขึ้น